

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

70. ÅRGANG

15. MARS 1958

A V I N N H O L D E T :

TILFELLET BELLANDI - DET STORE TEGN OG VÅRT
PROGRAM - UNGDOMSSOMMERSKOLER I NORGE -
RADIOSPØRSMÅL OG SVAR: DEN KATOLSKES MESSE -
AMERIKANSK KARDINAL TIL DEN ROMERSKE KURIE
- BLIKK PÅ TIDEN - FØRIGE ÅRHUNDRES KATOLISISME
I NORGE - NOTISER - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NESTE NUMMER KOMMER 29. MARS 1958.

NR
6

R.I.P.

Vår kjære medsoster

Sr. THERESE LEDUC

hensov i Herren 23. februar, 67 år gammel, og ble gravlagt 27. februar i Bergen.

Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

St. Franciskus Xaverius-søstrene.

HUSHOLDERSKJE

Til prestegården i BERGEN søkes fra 1. juni en dyktig husholderske.

Christies gt. 16, Bergen.

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus
Øyenklinikken
Marias Minde
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg. } Lillestrøm

Oslo

Bergen

Lillestrøm

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

Fasteprekener i Oslo

St. Olavs kirke:

Hver søndag i fasten kl. 19
ved fransiskanerpater A. Castricum

St. Hallwards kirke:

Hver søndag i fasten i høymessen
kl. 11 (merk tiden!)
ved sogneprest dr. Alf Høgh

16. mars: «Lidelsen i Jesu liv».

23. mars: «Jesus og dødsangsten».

30. mars: «Forlatt av mennesker
— forlatt av Gud».

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9 III
Tlf. 14 339

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent alle hverdager
kl. 9.30—21.30.
Lørdag kl. 9.30—13.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid
kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag.
Sosialkuratoren treffes etter avtale.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv 5, Oslo

BØNNENS APOSTOLAT:

MARS: Den hellige fars alminnelige og
særlige formål. — Bevaring av guds-
troen som grunnlag for forfatningen
i Indonesia.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 16. MARS, 4. sønd. i Fasten
(Sønd. lætare): Gal. 4, 22—31. Ev.
Joh. 6, 1—15. Mandag: Patrick, bisk.,
bekj. Tirsdag: Kyriell, bisk., bekj., kirke-
lærer. Onsdag: Josef, bekj., Kirkens uni-
verselle vernehelgen. Torsdag: Ferialdag.
Fredag: Benedikt, abbed. Lørdag (Siti-
entes): Ferialdag.

SØNDAG 23. MARS, 1. Pasjonssøndag:
Ep. Hebr. 9, 11—15. Ev. Joh. 8, 46—
59. Mandag: Erkeengelen Gabriel. Tirs-
dag: Marias budskapsdag. Onsdag:
Ferialdag. Torsdag: Johannes Dama-
scenus. Fredag: Marias syv smerter. Lør-
dag: Ferialdag.

SØNDAG 30. MARS, 2. Pasjonssøndag
ell. Palmesøndag: Ep. Fil. 2, 5—11. Ev.
Matt. 26, 36—75; 1—66.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallwards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf.	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallwards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Tilfellet Bellandi

For første gang siden konkordatet mellom Vatikanet og Italia, den såkalte Lateranpakt, ble sluttet i 1929 er en italiensk biskop blitt satt for sivil domstol og dømt. Det gjelder — som dagspressen vidt og bredt har gjort kjent — biskopen av Prato, monsignore Pietro Fiordelli, som i kraft av sitt hyrdeembete hadde underkjent gyldigheten av ekteskapet mellom Mauro Bellandi og Loriana Ninziati, stemplet det som konkubinatt i Kirkens øyne og, det notoriske forhold tatt i betraktning, erklært partene for hjemfalne til betegnelsen «offentlige syndere». Lateranpakten av 1929 slår nemlig fast at Kirkens lære og praksis ved ekteskap som inngås mellom parter der begge eller en av partene tilhører Kirken, skal respekteres, dvs. at kirkelig vigsel er den eneste fullgyldige samtidig overfor Stat og Kirke. En modifikasjon som senere er kommet til endrer i seg selv ikke dette forhold, nemlig den at borgerlig vigsel alene uansett kirkelig medlemsskap godtas av Staten som tilstrekkelig for gyldighet. Selv om den ene eller begge av kontrahentene er døpt i Den katolske kirke, rår altså ingen tvil om deres ekteskapelige status i den sivile lovgivningsforstand. Men kirkerettslig forblir ekteskapet for en sivilsosal pakt å regne, ikke en religiøs, ikke et sakrament. Dette er universal kirkelov, utledet av Kristi egen lære om ekteskapets sakramentale verdi. Enhver katolikk — og ikke minst enhver italiener — som inngår ekteskap, er seg dette sivil-kirkelige forhold klart bevisst. Og enhver Kirkens vigselmann og enhver Kirkens biskop kjenner her sin plikt: å mane alle i Kirken dømte til for Guds alter å hellige deres ekteskapelige pakt. I Italia er denne plikt anerkjent som uavkortet rett, garantert ved en høytidelig pakt mellom Kirke og Stat. Ja, når det går så langt som selv *plikten til offentlig å fordømme overtredelse av Kirkens lov når omstendighetene krever det*, så er også den godtatt og beskyttet av Konkordatet.

*

Kolonialhandleren Mauro Bellandi i den gamle mur-omringte byen Prato i Toscana i provinsen Firenze visste god beskjed om alt dette da han for noen år siden forlovet seg med den tekkelige signorina Loriana Ninziati, datter av gudfryktige foreldre i Prato. Bellandi var en forlengst frafallen; at han hadde vært aktiv som kommunist-partisan under krigen la folk flest ham neppe til last, men hans åpenlyse antikirkelige opptreden og agitasjon hadde vakt dyp forargelse i byen. Strid ble

det imidlertid først da han for et par år siden fikk overtalt sin forlovede til å gi avkall på kirkelig vigsel og med hennes foreldres nølende tillatelse gikk hen og fikk ekteskapet signert hos byens kommunistiske borgermester.

Hadde partene i det stille vendt Kirken ryggen og i det stille båret det åndelige ansvaret for sitt skritt, ville verden idag ikke ha visst om Mauro Bellandi og Loriana Ninziati. Og biskopen av Prato og hans medhjelpere hadde i det stille kunnet yde eller tilby sine tjenester og støtte opp om nådens stille verk i de to sjeler som var anbetrodd deres hyrdeomsorg.

*

Men slik var ikke forholdene. Tvertimot sørget Bellandi for å bryse seg over disk og taffel og over den ganske by av sin moralske frigjorthet, og hans antikirkelige agitasjon var ikke mindre høylydt. Det utartet seg kort og godt til offentlig skandale. Det gjorde ikke saken bedre at det begynte å gå sterkt tilbake med hans forretning — kundekretsen skrumpet inn. Våre informasjoner er tvetydige når det gjelder Bellandis fortsatte medlemsskap i kommunistpartiet. Men sikkert er det at hans tidligere eller fortsatte politiske feller totalt sviktet ham. Med typisk utslag av italiensk raffinement var et politisk spill omkring tilfellet allerede i full utvikling. Det gjaldt som aldri før i dragkampen mellom det kristelig-demokratiske parti og kommunistpartiet i Italia å få Kirken «i heisen» i god tid før det landsomfattende valget på forsommeren. Spillet var klart: Bellandi skulle drives til økonomisk ruin, og ved ruinens faktum til eksplosjonens rand. Hvilket skjedde, og eksplosjonen smalt like opp i ansiktet på den angivelige anstøtsstenen — Kirken.

*

Saken var nemlig den at samme dag som Bellandi med Loriana ved sin side marsjerte opp til borgermesteren for å giftes, så biskop Fiordelli seg nødsaget til å besvare den odiøse blest Bellandi hadde skapt omkring dette forholdet med å presisere at Kirken ikke stilltiende kunne godta en slik innstilling til ekteskapets hellighet. Han lot m.a.o. offentlig forkynne det som alt foran er nevnt om ugyldighet og skandaløst forhold.

Det er altså på denne bakgrunn at Bellandis fallitt nå året etter skulle utlegges — og utnyttes. For Bellandi selv var alle bruer brent, unntatt den ene: rettens vei. Og i det røde Prato skulle den vei vise seg å være den rene promenade. Leserne er kjent med det som skjedde: at biskop Fiordelli ble dømt for injurier og sjikane og ilagt bot og saksomkostninger — de siste betinget, dvs. dersom han oppførte seg pent i de neste fem år!

Biskopen selv møtte ikke frem i retten. Vi har lest det brev han i den anledning stilet til rettens president, der han begrunnet sitt fravær. Det er et nobelt dokument, en Kirkens biskop verdig.

*

De som ikke forstår Pavens og hele Kirkens sorg ved det som nylig skjedde i Prato, vil kanskje vise til det meget verre som har skjedd og skjer overfor taushetens Kirke i Øst. Vi vil svare: Der er sannheten blitt kneblet gjennom korporlig makt og tortur. Men i tilfellet Prato står vi overfor en i bunn og grunn enda smerteligere tortur. Vi står nemlig her overfor det faktum at selv i ly av en høytidelig pakt og i et land hvor iallfall regimet står på demokratiets og kristendommens grunn, fins det veier for det åpenlyst onde til å få *rettens* sanksjon til triumf over det anerkjent gode. Det er bunnens av sannhetens ydmykelse.

I.H.K.

Det store tegn — og vårt program

Utdrag av Hs. Høyærv. biskop Johannes Rùths
fastehyrdebrev.

I åpenbaringens tolvte kapitel skildrer apostelen Johannes i et farverikt profetisk bilde hvordan Kirken i tidenes løp vil stride den gode strid mot Kristus-fiendtlige makter. Og i denne profetien nevner han så først et stort tegn som skal vise seg på himmelen: «En kvinne klædd i solen...»

I årets fastehyrdebrev knytter den Apostoliske Vikar i Trondheim, Hs. Høyærv. biskop Rùth, vår tids stilling til dette tegn ved innledningsvis å peke på det som vår nåværende pave i løpet av sitt pontifikat har gjort til ære for Kristi mor, kvinnen «klædd i solen». Ved stadige henvisninger til Maria har Den hellige far aldri unnlatt å understreke det han og alle vi andre vil oppnå gjennom dette hjerte-forhold til Frelserens mor. I en tale dagen før Lourdes-festen i 1952 sa han bl. a.: «Med hensyn til den kritiske situasjon idag, som hvert øyeblikk kan føre til en forferdelig eksplosjon og som har sin dypeste grunn i den religiøse likegyldighet og moralens forfall i det offentlige og private liv, har alle som er av god vilje ikke lenger rett til å leve sitt liv som bare stille tilskuere...» — «Timen er kommet til å stå opp fra søvnen» (Rom. 13).

«Det som både Paven og vi alle vil oppnå med vår Maria-yrkelse er altså ikke noe annet enn verdensfornyelse i Kristi ånd», skriver biskop Rùth.

Vi blir på dette punkt dessverre ofte misforstått av våre brødre og søstre i andre trossamfunn. De ser i vår mariadyrkelse en fare for den rene tro på Kristus. De kommer ikke bort fra den gamle fordom at «vi tilber Maria». Nå vet dere jo alle at vi ikke gjør det. Og det å sløse enda flere ord på gjendrivelsen av denne gamle fordom — er vel nytteløst. De aller fleste vil jo allikevel ikke høre på dem.

Men så sier de videre at vi i hvert fall går for langt med vår mariadyrkelse. Unntatt middelalderen skal det aldri ha vært en tid i Kirkens historie som var så levende opptatt av Maria som vår.

Det er noe i det. Men det har sin begrunnelse deri at Kristus selv sammenligner sin Kirke med et sennepskorn, som i tidenes løp skal vokse til et tre. Et lite sennepskorn ser ikke ut som et fullvoksent sennepstre, men er allikevel i sin vesenskjerne det samme. Slik er det også med hele Kirkens liv og med alle dens dogmer. Altså ikke bare med de nye Maria-dogmene. Det som ved disse dogmene høytidelig ble forkynt for hele Kirken, finner vi i sin spire allerede hos de eldste kirkefedre. De bruker de sterkeste superlativer når de taler om Marias sjele-renhet og hennes særstilling i Guds Frelsesplan.

Men så ble det hevdet fra protestantisk hold at denne blomstrende utfoldelse av vår mariadyrkelse skulle være en hindring for alle kristnes gjenfor-ening. Det er noen som oppfatter denne utfoldelse som en utfordring mot sin egen mer eller mindre negative innstilling overfor Maria.

Dette er på ingen måte Kirkens mening. Vi beklager at vi på grunn av Kirkens innerste vesen kan bli til en anstøtssten for andre. Men vi kan dessverre ikke forhindre det så lenge man bedømmer Kirkens fromhetsliv ut fra protestantiske forutsetninger. Kirken er jo ikke en menneskelig organisasjon. Den kan derfor ikke med en ettergivende og klok beregnende tilpasning gå på akkord med alle slags teologiske meninger. Den er etter Kristi egne ord en levende organisme. Og når tiden er inne, da setter denne levende organisme de blomster som Gud vil ha — og som intet menneske — selv ikke paven — kan forhindre.

Dessuten har vi meget alvorlige grunner til ikke å gi avkall på vår mariadyrkelse. Vi er overbevist om at de fire ord i den apostoliske trosbekjennelse «født av jomfruen Maria» er av fundamental betydning for alle kristne. Skiller vi Kristus fra Maria, da er det fare for at han ikke mer blir betraktet som en historisk person — dvs. som det «Ordet som ble kjød», men som en idé — en myte og en legendarisk skikkelse — slik at enhver kan danne seg sin egen mening både om hans person og hans lære.

Vi behøver jo bare å tenke på hvor meget den antireligiøse propaganda bak jernteppet er bestrebt på å stemple ham som en mystisk og legendarisk skikkelse — for å se hvor farlig det er å skille ham fra den «kvinne» som Gud allerede nevnte som hans mor ved den første forjettelse om hans frelse. Her ligger den dypeste grunnen til at vi ikke kan gå med på å skille fra hverandre hva Gud på den måten har føyet sammen (Mt. 19, 6). Og det ganske særlig nå da den gamle slange mer enn noensinne anstren-ger seg for å gå til angrep mot kvinnens sæd — ved å lamme de kristnes aktivitet overfor den moderne avkristnings seierberuste erobringstog i øst og vest.

Men dette er enda ikke alt. Marias betydning kommer nesten like så tydelig frem, når vi tenker på at Kristus gjennom henne fikk sin menneskelighet. Er situasjonen idag ikke slik: at de vantro forneker Kristi guddom, mens mange kristne ikke mer vet hva hans menneskelighet betyr for oss? — Ved å bli født av en kvinne ble han ikke bare vår bror i overført betydning. Nei — han plantet der-ved sitt guddommelige liv også inn i hele menneskeslekten — slik at vi alle kan bli «delaktige i hans guddommelige natur» (2. Pet. 1, 4). Eller som han selv uttrykker det: at «Han lever i oss og vi i ham».

Bevisstheten om dette er utvilsomt noe som vi alle trenger i våre dager — for ikke å bli fristet til å gi opp. Vi står ofte svært alene med våre kristne idealer i en avkristnet verden. Vi ser oss omkring etter den «store bror» som kan hjelpe oss. Denne store bror er Kristus selv. Han står oss nærmere enn bror og søster og far og mor. Han lever i oss — og vi i ham. Det er det som vår mariadyrkelse skal gjøre klart for oss på en menneskelig forståelig måte.

Kan man da ennå si at den står i veien for Kristus? Og er det da ennå vanskelig å forstå at vi betrakter den blomstrende mariadyrkelse i våre dager som et hjelpemiddel som Gud selv har gitt oss — til å aktivisere alle kristne i den grad at de med en brennende iver går inn for en verdensfornyelse i Kristi ånd?

Tre store ungdomstiltak i sommerens løp

For 10 år siden møttes en flokk unge, nordiske katolikere på Dalum kloster på Fyn til den første nordiske lederskole. Da tentes en ild i det nordiske ungdomsarbeidet som siden har brent i de unges hjerter. Det ble skapt noe som med rette er blitt kalt «ånden fra Dalum». Skole er fulgt på skole i de 10 år som er gått; men denne ånden har vært like levende enten skolen har ligget i Danmark, Sverige eller her hjemme. Hundreder av unge har fått et nytt og ofte avgjørende møte med Kirken på disse skolene, et møte som har betydd en radikal omveltning i deres liv. Her har de hatt sitt første møte med de mange tanker og strømninger som i senere årtier har gitt Kirken nytt liv. Ikke alle har kunnet møte det slik man gjerne ville de skulle, hverdagen har kvelt det som ble sådd, men vi er så dristige å si at hos mange har seden slått rot og båret frukt.

Det er sterke ord, men jeg tror mange vil underskrive dem. Ett av bevisene for det er vel også det faktum at skolene selv har hatt vekst, de er blitt et vesentlig ledd i det katolske ungdomsarbeidet. Her hjemme har vi hatt vår egen første nasjonale skole i fjor, og vi har vår vinterskole, der mellom 30 og 40 ungdommer fra Oslo og Østlandsområdet vinteren igjennom har fulgt en nøye utarbeidet studieplan. Lærerne, både geistlige og legfolk, har lagt emnene frem i grundig utarbeidede forelesninger.

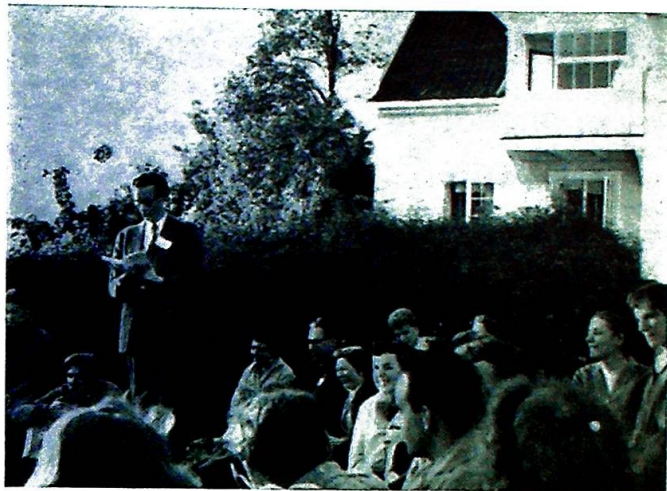
Op i sommer står vi foran den hittil største kraftanstrengelsen, idet det skal arrangeres ikke mindre enn tre skoler på Sylling. Det skjer i Ungdomsforbundets regi, men selve planene utarbeides av en spesiell skolekomité som består av en gruppe litt eldre ungdom. Bispeddømmets nye ungdomsprest, pastor André Hæck er med, videre fransiskanerpater Arno Gerritsma, og komitéens åndlige rådgiver er dominikanerpater Patfoort.

Den som kanskje tar det største løft er skolesekretæren Maria Giæver. Det er meget som står og faller med hennes innsats. Men jeg tror vi kan regne med at sommerens skoler vil bli det alle håper. Det inntrykk får jeg i hvert fall da jeg ber henne fortelle litt om dem:

Vi regner med at de tre skoler vil samle bortimot 120 ungdommer. Sommerens første arrangement er en *juniorleir* for ungdom i alderen 12—16 år. Den finner sted i tiden 29. juni—5. juli. Det er første gang vi prøver

Slik er det forresten ikke bare idag. Slik var det allerede i Efesus i året 431 — da det der på et kirke-møte høytidelig ble erklært at Maria er Guds mor — og da denne erklæring ble hilst med jublende begeistring som det beste forsvar for både Kristi gud-dom og hans menneskelighet.

Alle disse teoretiske forklaringer har sin store betydning også for oss. Når vår mariadyrkelse ikke finner gjenklang blant våre anderledestroende om-givelser, da skal de styrke oss i vår overbevisning om at den ikke står i veien for Kristus, men at den er den beste oppmuntring til med legeme og sjel å gå inn for vårt program, som tar sikte på en verdens-fornyelse i Kristi ånd.

Fra fjorårets norske sommerskole i Sylling.

noe slikt, men behovet for å samle disse årsklasser er sterkt, for stort sett er det jo bare i Oslo vi ellers har noe for dem. Skole er kanskje ikke det rette ord for dette arrangement, men noe undervisning blir det naturligvis også.

Så i tiden 6.—12. juli blir det *norsk sommerskole for ungdom* i alderen 16—35 år, og i dagene 27. juli—3. august kommer *den nordiske sommerskole* som det i år er vår tur til å arrangere. Denne skole står åpen for all nordisk katolsk ungdom, men norske søkere må ha vært på en norsk skole eller en nordisk skole før. Det normale vil heretter nemlig bli at den nordiske skole blir en videregående slik at man først har gjennomgått den nasjonale skole.

— Hva er fagkretsen på skolene?

— Det er trosliv, kall, ekteskap og katolsk aksjon som er hovedfagene. Her undervises det i grupper. Dertil kommer fellesforedrag av forskjellig art. Men husk, sier Maria ivrig, det er ikke bare undervisningen som teller, det kanskje vesentligste er at man her får leve en uke i et helt katolsk miljø, med messe hver morgen, med presten innen rekkevidde når som helst. Vi kan godt kalle skolen en retrett som gir styrke til hele året. —

Den som har vært med på arrangementer av denne art vet hvor vesentlig dette er. En slik uke kan bety uendelig meget for oss.

— Men, har dere folk til å klare alt dette?

— Det ordner seg etter hvert nå, vi har ledere og lærere, og det mangler nå bare et par til, men alt det skal gå i orden. Nei, det som er hovedproblemet for oss, det er nok økonomien. Selv om vi prøver å presse prisen så langt ned som mulig, må vi ta 60 kroner pr. elev, og når så reisen kommer til, kan det lett bli for meget for mange unge. Husk at det ofte er skoleungdom uten egen inntekt. Men, sier Maria optimistisk, vi regner med at vi skal kunne reise noen penger, skaffe noen stipendier som skal kunne gis til lagene rundt om. Det skal nok gå, slutter hun bestemt.

Det er det vel heller ingen grunn til å tvile på. Måtte så denne lille samtalen med skolesekretæren tjene som en liten påminnelse til de som kunne tenke seg å støtte skolearbeidet, slik at ingen blir nødt til å bli hjemme fordi de ikke har råd.

J. B.

RADIO

spørsmål og svar

Ved pastor Edvard Vogt.

Under denne rubrikk besvares tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendingen finner sted kl. 16.45 over bølglengdene 48, 47, 41, 21 og 196 meter. Neste sending er 26. mars. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

● Mange lyttere og nå sist St. Olav selv har stillet meg spørsmålet: **HVA ER EGENTLIG DEN KATOLSKKE MESSE?**

Jeg vil antagelig forarge mange når jeg tilstår at jeg ikke er i stand til å gi noe fyldestgjørende svar, — på tross av at jeg som prest forretter det hellige messeoffer hver dag. Det er imidlertid den samme tilståelse jeg ville måtte gi overfor spørsmålet: Hva er Jesus? Hva er Gud? Svarets årsak er ikke at jeg er uvitende om mange ting om Messen og om Gud. Det jeg så skarpt som mulig vil si er at det dreier seg om realiteter som er uendelig meget mere enn alt det et menneske kan vite og forstå.

Messen er og blir et *mysterium*. Det viktigste er ikke hvor meget vi vet, men hvordan vi deltar i mysteriet. Da jeg selv for ikke så svært mange år siden for første gang besøkte en katolsk messe, visste jeg bokstavelig talt *intet* om hva som foregikk. Det som atskilte meg fra den helt tilfeldige protestantiske messebesøkende var at jeg på en eller annen måte forsto at *noe* er det som foregår og at dette noe er viktig. Jeg kom igjen og gradvis begynte jeg å se de store trekk i den opprinnelige forvirrende blanding av latin og bevegelser. Jeg lærte om Jesu nærvær, og fremdeles som lutheraner følte jeg meg brakt til bønn og tilbedelse. Jeg leste Johannesevangeliets 6. kapitel og forsto at bare en helt realistisk oppfattelse av ordene om Jesu kjød og blod er mulig.

Mer enn dette er i grunnen ikke nødvendig. Det er nok å vite at Jesus er til stede i brødets og vinen skikkelse og at det drama som utspiller seg på alteret i de få minutter Messen tar, er en gjen-åpenbaring av Jesu liv og død for oss, — en gjenoppleveling innstiftet av Jesu selv for at vi skal kunne forene oss med ham selv og med hans frelsesverk i den fulleste samtidighet. Har en en anelse om at dette *kan* være sant, da har en mer enn god nok grunn til stadig å komme igjen til Messen. Selv de som ennå ikke har mottatt troens gave, må iallfall innrømme at intet annet møte kunne være viktigere enn et slikt direkte møte med Gud.

Forståelsen av hva ens nærvær ved Messen betyr vil ytterligere øke når en lærer at de tilstedeværende legmenn ikke er passive, men har en viktig rolle å spille i det kosmiske drama som utspiller seg for deres øyne. Det brød og den vin som blir forvandlet til Jesu legeme og blod er nødvendige for at Messen skal kunne finne sted, men det skjer også en annen forvandling i Messen, og her er det vi som er deltagere. Messen er nemlig også den begivenhet hvori de kristnes liv blir forenet med Kristi guddommelige Liv, — hvori våre lidelser og offer blir forenet med Kristi kors.

Om vi hadde vært til stede hin Lidelsens fredag for 1900 år siden, da ville så lite fra vår side ha vært tilstrekkelig for å ha kunnet gjøre Kristi kors lettere for ham. Anledningen er ikke tapt. I Messen er vi på en mysteriøs måte samtidige med Jesus i hans lidelser. Alle de mange trivielle ting fra vårt daglige liv, de små vennligheter vi gjør vår neste, det daglige arbeid, de små selvfornektelser, og viktigst av alt, de lidelser livet bringer oss, sykdom, alderdommens forlatthet — alt dette kan vi bringe til Jesus i Messen, — i den eksistensielle situasjon som han selv har valgt som grunnlaget for sitt nærvær i Kirken. Her kan vi gi ham alt det vi har gjort og tålt som kristne siden vårt siste møte, — alt det vi har gjort og tålt *for ham* — og om vi har gjort noe som har brakt ham lidelse, kan vi be ham om tilgivelse. Til slutt kan vi be ham om styrke og nåde til å fortsette vårt liv i det fulleste samfunn med ham, og vi kan be om nåde og hjelp for alle våre kjære og for alle våre brødre i den menneskenatur som Gud løftet opp i Sønnens person.

Det kan være mange gode grunner som avholder den enkelte fra å være til stede ved Messen, fra sykdom til uvitenhet om de vidunderlige muligheter som der blir virkelighet. Dette betyr ikke at vedkommende ingen del kan ha i det som foregår. Men den del de som ikke er til stede har i Jesu liv, er i tilfelle gjennom de prester og kristne som er til stede og er forenet med Jesus i bønn også for dem. De som hevder at enhver menneskesjæl kan vende seg til Gud i direkte bønn, uttrykker en sentral katolsk sannhet. Det spørsmål vi her behandler er imidlertid hvordan vi skal kunne leve ved Jesu liv slik at våre handlinger og lidelser betyr noe positivt for ham, — har en positiv verdi i Guds øyne. Dette er noe mer en bønn, og de som benekter Læren om den katolske Messe, de benekter ofte også at noe slikt er mulig. For dem er og blir vårt liv en negativ størrelse. De vil engang — takket være det som skjedde i Messen hvor de selv ikke var til stede, men hvor troende sjeler forenet også dem med Kristus — kunne glede seg over at de tok feil i dette også hva deres eget liv angår.

Med alt dette har jeg ikke kunnet forklare hva Messen i sitt innerste vesen er. Jeg har bare nevnt litt om det som *foregår* i Messen. Jesus selv måtte ofte nøye seg med å tale i bilder. Alt det han har sagt om Himmelens rike kan direkte anvendes på kjærlighetens mysterium i Messen der Gud tilbes i ånd og sannhet. Vi kan for eksempel forestille oss Messen som skatten i akeren. Messen er i sine ytre trekk den aker vi bør selge alt for å kjøpe oss rett til å grave i, og i sitt innerste vesen er Messen den skatt som vi i tålmodig arbeid i Messe etter Messe gjennom hele vårt liv må søke å tilegne oss. Arbeidet er ofte hardt og vanskelig, og ofte skoster vi dessverre på tross av at vi vet at nyttigere arbeid kan vi ikke gjøre.

*

Jeg har ikke i dette svar nevnt noe om betydningen av latinen eller av de enkelte bønner og seremonier. Dette er detaljspørsmål om den teknikk vi bruker når vi graver etter vår skatt og vil selvsagt ikke kunne forstås uten den anelse om selve skattens eksistens som jeg har forsøkt å bibringe. Dette betyr ikke at disse spørsmål ikke er viktige, og om lytterne har vanskeligheter i forståelsen av det ene eller andre ledd i Messen, står jeg gjerne til tjeneste.

Amerikansk kardinal til Den romerske kurie

Pave Pius XII har i begynnelsen av denne måned foretatt en utnevnelse innen Den romerske kurie som sikkert har vakt like stor oppmerksomhet som glede rundt om i den katolske verden: for første gang i Kirkens historie er en amerikaner kalt til å bekle en stilling som kurie-kardinal, idet erkebiskopen av Chicago, kardinal Samuel Alphons S t r i t c h er utnevnt til pro-prefekt for Kongregasjonen for troens utbredelse (Congregatio de Propaganda Fide). Den over 85 årige kardinal Pietro Fumasoni-Biondi, som i de siste 25 år har ledet kongregasjonen har p.g.a. sterkt svekket syn bedt om avløsning, men blir, som skikk er, fremdeles *nominelt* stående som prefekt.

Som kjent er Propaganda-kongregasjonen, som den jevnlig kalles, en av de viktigste innen Kirken og har ved siden av Konsistorial-kongregasjonen rett til å utnevne biskoper i de områder som er underlagt dens juridiksjon — hvilket vil si alle de som *de jure* står som misjonsområder. Til disse hører ennå de nordiske land, da et fullt utbygget hierarki (med erkebiskoper) som kjent ikke er etablert. Tatt i betraktning den utstrakte kompetanse som både geografisk og juridisk er tillagt Propaganda-kongregasjonen, er det ikke uten grunn at dens kardinal-prefekt populært er blitt kalt «den røde pave».

Kardinal Stritch's utnevnelse har derfor med rette vakt oppsikt, og valget må sies å være høyst uventet. Han er nå den annen utenlandske kuriekardinal ved siden av den franske kardinal Tisserant, sekretær for kongregasjonen for Den orientalske kirke og prefekt for Ceremonialkongregasjonen. Kardinal Fumasoni-Biondis forgjenger var nederlenderen kardinal van Rossum, hvis utnevnelse til denne lederpost, bortsett fra hans fremragende evner og egenskaper, vel måtte sees på bakgrunn av Hollands veldige tribut til misjonsarbeidet — særlig på den tid. At De forente stater omsider skulle få en av sine sønner plasert i Den romerske kurie, tør vel ansees som både betimelig og rettfærdig. Kirkens ekspansjon i U.S.A. er kolossal, og de amerikanske kardinaler og biskoper har alle som en lagt for dagen en mønsterverdig forståelse av misjonsproblemet og ydet enorme bidrag i personell og kollekt.

Den nye «røde pave» er født 17. august 1887 i Nashville, Tennessee. Hans far, som var lærer, kom fra England, mens moren var født i U.S.A. Alt 14 år gammel kom han til St. Gregory's Forberedelsesseminar i Cincinnati, og da han her gjorde helt glimrende eksamener ble han av biskop Byrne i Nashville bare 16 år gammel uttatt for teologistudium ved Det nord-amerikanske kollegium i Roma. Det måtte da også en spesiell dispensasjon til for at han 23 år gammel skulle kunne motta prestevigselen, som fant sted i 1910 med kardinal Respighi som ordinator. Etter sin hjemkomst virket den unge Father Stritch først i sjelesorgen, ble kort etter biskop Byrne's sekretær og siden bispedømmets kansler. I 1921 utnevnte Pave Benedikt XV. ham til pavelig husprelat og noe senere samme år til biskop av Toledo. Med sine 34 år var han da det yngste medlem av det amerikanske hierarki.

Han reiste den nye katedralen i Toledo og grunnla en høyskole. 43 år gammel ble han i 1930 utnevnt til erkebiskop av Milwaukee, og i 1939 etterfulgte han den berømte kardinal Mundelein på erkebispestolen i Chicago. I de første fem årene var han særlig opp-tatt med å løse det kompleks av sosiale problemer som krigen førte med seg. Han fremmet i sterk grad det katolske velferdsarbeide og viet seg intenst skole- og oppdragelsesspørsmål. Hans innsats vant sin høyeste anerkjennelse da han julen 1945 av Pave Pius XII ble kreert til medlem av kardinalkollegiet.

Som sagt, hans siste utnevnelse kom overraskende. Men det må betegnes som et sterkt og klokt valg, helt i tråd med Pave Pius XII's innstilling til betimeligheten av en større internasjonalisering av Kirkens høyere ledelse.

I. H. K.

RETRETT på LYSEBU

Det herlige «Lysebu» på Voksenkollen er den norske pendant til Schæffergaarden i Danmark — begge arnesteder for det kulturelle samkvem mellom de to folk.

Vi ser her «Lysebu» etter arkitekt Magnus Poulssons skisse: Den hjemlige norske karakter og den praktfulle plassen oppe i skogen med utsikt over Sørkedalen og den vidstrakte Nordmarka med åsene i blåne etter blåne helt inn mot fjellvidden. Et sted for meditasjon!

Fransiskanerne vil i år prøve å imøtekomme mange katolikkers ønske om å få oppleve en lukket retrett.

Retretten avholdes på «Lysebu», Voksenkollen, og vil vare fra mandag 2. juni til fredag 6. juni for 35 deltagere.

Hensikten er å gi trosfeller en mulighet til åndelig fordypelse ved messe, fellesbønn, foredrag og samtaler, samtidig som oppholdet skal være en virkelig hvile. Deltagere vil få eget værelse, god forpleining. Lysebus møterom og stuer reserveres helt for retrettens deltagere.

Katolske kvinner og menn over 21 år som er interessert, bes om å melde seg snarest, senest innen 25. mars. Påmeldingen er ikke absolutt bindende, men det er av betydning at vi ser om antallet interesserte er så stort at vi kan ta sjansen på å reservere «Lysebu». Innen 25. mars, må «Lysebu» ha beskjed fra oss, og hvis det ikke har meldt seg tilstrekkelig mange, vil retretten bli avlyst.

Påmeldinger og henvendelser angående retretten rettes til Fransiskushjelpen, Urtegaten 29, Oslo, tlf. 68 08 68 kl. 12—13.

Deltagerkontingenten er kr. 130.— alt inkludert.

Alle som melder seg vil få skriftlig beskjed om program etc.

Fransiskanerne er ansvarlige for retretten, og Fransiskushjelpen er behjelpelig med det praktiske arrangement.

Arrangementskomitéen.

BLIKK på TIDEN

ENFOLDETS VISDOM

■ Som så mange andre har en av «Dagbladet»s kronikører, lektor A. St. Langeland, stusset ved en pressemelding gjennom *Associated Press* om at Vatikanet har «utnevnt» den hellige Josef av Cupertino (1605—1664) til beskytter for alle som har med rumskip og reiser i himmelrommet å gjøre. Nå kunne vi — ennå en gang! — besvære oss en smule over en pressetjeneste som knapt finner andre og viktigere meldinger om hva verdenskirkenes ledelse foretar seg enn slike noe pittoreske notiser. Men for den — forklarlig nok — desorienterte lektoren blir meldingen utgangspunktet for en profanmeditasjon med adskillig godt folkevett i (17. februar). Ihvertfall er der både salt og pepper i det, når han skriver:

«Det blir spesielt betont i meldingen at Josef var enfoldig. Uten at jeg vil anmasse meg til å gi skolemesterkarakter for Bergprekenen, må jeg ha lov til å bekjenne at jeg i den ærer den dypeste visdom som noen gang er blitt nedtegnet i menneskenes språk. Ordet «Salige er de enfoldige» griper meg stadig dypere, i en hjertets lengsel bort fra atomalderen og bort fra fornuftens terrorvelde.

Kan klokskap og enfoldighet leve side om side i et menneske eller en kultur? De kunne det før, og smeltet ofte sammen i et menneske eller et budskap til det jeg bare ufullkomment kan kalle «visdom». Jeg har selv hatt den lykke som barn å kjenne et par mennesker som levde i enfoldig visdom. Men i dag? Nei, det går ikke lenger. Vi kan være dumme, dyktige eller geniale, men vi har ikke sjanse til å finne visdomens stein. Vitenskapen og teknikken, industrialismen, urbaniseringen, ja skolen med, tvinger oss bort fra enfoldet, splitter oss. Det er nifst symbolsk for den åndelige og sjelelige situasjon i dag, at selve toppvitenskapen, dvs. kjernefysikken, er opptatt av det ene: Å splitte, splitte, splitte — inntil en dag hele vår gamle jord splittes og forsvinner i bittesmå parikler som en likegyldig sandstorm i verdensrommet. Da vil også vitenskapen med sine eventyrlige redskaper ha greidd det som Josef fra Cupertino gjorde i purt enfold: Å oppheve tyngdekraften, om enn på en noe annen måte.

La meg få lov til å si at jeg ikke har hengitt meg til panikken, at jeg ikke tror jorda eksploderer imorgen. Jeg er også oppmerksom på de store muligheter atomkraften gir oss for et rikere menneskeliv. Det er ikke den fysiske siden ved saken som skremmer meg, det er den åndelige, den tiltagende «hybris», mangelen på enhet i åndens streben i vår tid, mangelen på ydmykhet.»

«FADER GUNNAR»

■ En farverik og lett dramatisk representant for den svenske «høgkyrkligheten», kyrkoherde Gunnar Rosendal til Osby, har nettopp besøkt Oslo og har talt i «Norske Studenters Kristelige Forbund». Intervjuet av Oslopressen uttalte han blant annet («Morgenposten» 21. februar):

«Katolikken anser det for en ulykke at jeg er til! Hvis vi ikke hadde den høykirkelige bevegelse, «Kirkelig fornyelse», i Sverige, ville mange, mange flere gå over til Rom. De som går over er nemlig mennesker som enten vil ha ritualer eller virkelig læreautoritet. De finner begge deler i den lutherske høykirkebevegelse.»

Nå er jo et intervju et intervju, og fullt så kortfattet (og korttenkt!) har kanskje ikke kyrkoherden belagt sine ord. Men resonnementet møter vi mer enn ofte fra høykirkelig hold på nær sagt alle bredde- og lengdegrader: Folks religiøse konfesjon er et spørsmål om hva de «trenger» — ikke først og fremst om hvor den alt forpliktende sannheten finnes. Der er ofte i den høykirkelige attitýde en praktisk «materialisme» som på oss katolikker virker som en slags religiøs nærsynthet: Bruce Marshall har etsteds med vanlig — og tilgivelig —

respektløshet karikert den i den anglikanske domprosten som høytidelig informerer seg hos en benediktiner han snubler over, «hvor på alterduken han plaserer brillene under konsekrasjonen», men som virker mindre interessert i det samvittighetstyngende spørsmålet: «Hvor er sannheten?» Det er et spørsmål som er viktigere og alvorligere enn det evig diskuterte problemet: Er «høykirkeligheten» en vei til, eller en erstatning for «Rom»?

KRUSEDULLER

■ Den danske forfatteren og journalisten Jens Kruse — «Jyllandsposten»s frodige redaktør — vakte ifjor lamslått forferdelse på kristent hold ved i rettssalen å fastslå, i egenkap av innkalt sakkyndig, at en viss omstridt roman var «et dypt kristent kunstverk». Det var ytterst få som trodde at de kunne følge ham på så paradoksale tankebaner — de som kunne det hadde til gjengjeld svært vage begreper om kristendommen. Nå viser det seg at der ikke var noen som helst grunn til å overhodet å forsøke å følge ham, forsåvidt som han i en kronikk («Litteratur og kristendom» — «Morgenposten» 21. februar) uttrykkelige avsanner hele utsagnet som en referat-feil. Til gjengjeld filosoferer han litt omkring evangeliet og kunsten, her og der i krumspring som heller ikke er lette å gjøre etter. Men i et hjertesukk over den dårlige kristelige (dvs. ikke kristne!) kunsten vil mange være enig, selvom Kruse skriver med klørne ute, og her er ensidig nok til å glemme den gode kristne litteratur og kunsts renessanse i samtiden, ikke minst innenfor katolisismen:

«Maa jeg i al simpelhed begynde med klart og tydeligt at udtale, at litteratur ikke bliver kristen af at være kristelig, opbyggelig, handle om fromme personer med særlige religionskvaler og religiøse mavepiner, om præster og degne. Gennemgaaende er den slags saa ringe, at det formentlig vil skade de papirmøller, det fortjener at ende i. Kristelig sødsuppe, klistret, melet, dum.

Katolikker har særlig grund til at interesserte sig for det emne. Den, der har set de enestaaende rædsler, der sælges i og omkring katolske kirker, den, der kender de maledede helgener og madonnaer af usleste art, der udbydes paa Piazza Minerva i Rom og Place Saint Sulpice i Paris, vil nok forstaa de stærke ord, vor glimrende katolske apologet Sven Stolpe bruger, naar han beskriver Lourdes, hvor f. eks. en støbejernsmadonna med glorie af elektriske pærer straalere — det er djævlens paahit, siger han. Det skal skræmme tænkende troende bort fra religionen, og det skal fryde tænkende vantro. Saa ringe er altsaa kristen inspiration, hvisler de henrykt. Fanden gnider sig i hænderne.

Graham Greene har paa lignende maade karakteriseret de opbyggelige smaaskrifter om helgenliv, der udbydes som modsvarende dette basar-kunsthåndværk. Danske kan tænke en smule paa det kristelige læsestof, der præsteres af bestemte forlag og blade, og gyse paa samme vis.

En fremragende dominikaner, den engelske fader Gerald Vann, har for ikke mange aar siden skrevet: «God skrivekunst er en del af sandheden. Hvis man tager en sandhed og udsiger den paa sentimental vis, paa sekterisk maade, ødelægger man dens sandhed.»

EN MODERNE MARTYR

■ «Jeg har hatt en «ulovlig» abort», skriver en anonym innsenderske i «Dagbladet» (26. februar), og ruller så ut i en lengere artikkel, og åpenbart uten å forstå det selv, de vektige grunner som i virkeligheten nettopp taler imot «indikasjonenes» skrålplan i den nye abort-lovgivningen. Hennes «indikasjoner» for fosterdrap ser slik ut: Moren frisk og sunn, fysisk og psykisk. Alle tidligere svangerskap normale. Godt forhold til ektefellen. Gode boligforhold, tålelig god økonomi. Men, forklarer hun til psykiateren:

«Jeg har tre temmelig små barn som forbruker min daglige rasjon av energi, og det kan de få fortsette med så lenge de er så små at de har stadig behov for moderlig omsorg. Men jeg har planlagt mitt liv slik at jeg siden kan komme i gang med annen virksomhet som jeg både har evner til, interesse

for og dessuten flere års utdannelse for. Et fjerde barn vil for meg bety at jeg må utsette disse planene på lang sikt — og dessuten et så stort kraftforbruk at jeg kanskje ikke makter å ta fatt på noe annet siden. Om noe slikt skulle skje, er jeg ikke i tvil om at det vil bety en katastrofe for meg. Det vil igjen føre til uutholdelige tilstander for dem jeg tilbringer en stor del av livet sammen med — mann og barn. Jeg kan ikke påta meg ansvaret for et barn til, jeg kommer til å prøve alle muligheter for å avbryte svangerskapet.»

Fryser De ved dette? Den moralske indignasjonen er ikke desto mindre på fruens side.

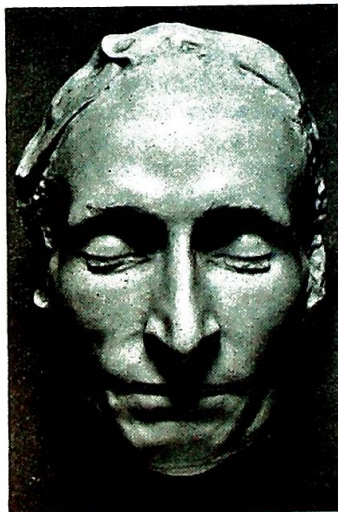
Hun er meget fortørnet over at leger har kvidd seg, og psykiatere rynket på nesen over dette «motivet» for inngrepet. Hun har idetheletatt «lidt» — gått fra Herodes til Pilatus og måttet tåle mange penible spørsmål og strenge miner. «Har ikke også jeg et rettferdig krav på å bli hjulpet — for sinn og nerver blir overbelastet? Før forholdene i familien er ødelagt av en sur og utslitt husmor som har «ofret» seg for slektens formering? Slik tenkte jeg på hjemveien.» Forøvrig går hjemveien om en annen psykiater, som sier til henne:

«Jeg respekterer fullt ut Deres beveggrunner og synes De bør få ordnet denne saken. Men de gjør seg dessverre så dårlig på papiert, disse grunnene Deres. Det står jo ingen steder skrevet at når De har tre barn, så har De oppfylt etter-slektens krav til Dem. Det står heller ikke i noe lovverk at når De har utdannelse, evner og interesser ved siden av det å oppfostre barn så har De rett til å få det fjerde svangerskapet avbrutt. I en slik anbefaling blir vi nok nødt til å forskyve litt på årsakene og legge hovedvekten på Deres mentale tilstand.»

Og han «forskyver litt på årsakene», dvs. utsteder mot bedre vitende en falsk lege-erklæring, og dermed er saken i orden, «under betryggende og uangripelige omstendigheter». Barnet blir ofret, ettersom moren ikke vil «ofre» seg.

Vi tror ikke at ansvarlige norske jurister, leger og sosialpolitikere tar sikte på å legalisere det som her beskrives, ihvertfall ikke denne gang. Men vi tror at den opprørende ubevisste kynisme og moralske ufølsomhet som ligger bak denne tenkemåten er et varsko om at liv og død for et menneskelig vesen ikke bør avgjøres etter tidens skiftende skjønn, men ut ifra ukrenkelige prinsipper.

LEGEN OG DØDSLEIET

Pascals dødsmaske.

for å holde et svinnende håp i live, alene og vente på atskillelsen og slutten på det som var, hver for oss. Det er sant at det er feigt, løgnaktig og ensomt å gjøre det siste. Men har vi moderne mennesker kraft og ressurser til å være modige og ærlige — klarer vi å erkjenne at døden er nær og nevne den ved navn? Makter vi å innse det og snakke om det? Tør vi det og tåler vi det?

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 18. mars kl. 20:

BERTRAND RUSSELL OG KRISTENDOMMEN ved pater *Albert Raulin*.

For mange humanister og agnostikere som søker å begrunne sitt standpunkt er den britiske tenkeren og Nobelpristageren Sir Bertrand Russell (f. 1872) noe av en bannerfører. Pater Raulin gir her en kristen vurdering av hans grunner for å avvise den kristne tro, særlig ut fra hans nye bok «Why I am not a Christian» (1957).

«DEN STILLE UKES LITURGI»

utgitt av Oslo Katolske Bispedømme — 144 sider. Solid og smakfullt heftet: Kr. 6.00.

Boken er àjour med de nyeste liturgiske reformer og omfatter alle gudstjenestlige handlinger fra Palmesøndag til Påskeaften med fullstendige tekster på norsk og latin, samt med forklaringer av ceremonienes gang.

Uunnværlig for den som vil fordype seg i og følge med i Påskeliturgiens gripende innhold og utfoldelse.

ST. OLAV'S FORLAG, Akersveien 5, Oslo.

La det være sagt med en gang: Vi gjør det ikke. Mange tror at de selv og andre mennesker har tilstrekkelig styrke og ro til å være forberedt på utslettelsen, men det viser seg i praksis at når situasjonen kommer, er det annerledes. Det er så få unntak at de gjør et dypt inntrykk selv på dem som i kraft av sin profesjon er til stede ved dødsleier nå og da. Den alminnelige erfaring er at menneskene som lever i vår hardkokte tid, krampaktig og til det siste forsøker å se bort fra døden som en kjensgjerning. De erkjenner at de er fullstendig avmektige. Det er et hull i vår hverdagsfilosofi som får oss til lengst mulig å skubbe vekk tanken om døden, det er noe som hender andre, ikke oss. Selv om vi med vår forstand må erkjenne at vi skal alle dø. Man kan beklage at menneskene absolutt skal gjerdes inn av borgerlig og menneskelig hykleri som kan sammenliknes med det hykleriet tidligere og mer blyge tider hadde til forplanningen. Og man kan undre seg over at det er blitt slik og forsøke å finne årsakene til at vår holdning til døden er så avmektig.»

Tage Voss er ikke den eneste som er slått av det *uegentlige* ved den moderne, sekulariserte livsfølelsen, og dens nødvendige utslag i dødskamuflering og dødsangst. Franz Kafka sier etsteds at «Dødsangst vitner om et uopplytt, et uinnfridd liv», et av disse liv som ikke — med Bibelenes ord — kan bli «mett av dager» fordi dagene var tomme. Tage Voss sier det slik:

«Selve nået blir sjelden virkelig for oss — vi har ikke tid til det. Og på samme måten som vi lar livets problemer ligge bak oss, må vi også la døden komme til oss, med bortvendt ansikt og lukkede øyne.

Derfor er det rart å si til en døende at han skal dø. Derfor må vi hykle og late som døden ikke eksisterer.»

Og når legen selv ikke tror på noen eksistens ut over den fysiologiske død, så ser han ikke desto mindre klart hvordan troens menneske gir verdighet til dødsøyeblikket — det øyeblikket som de andre så ofte må narres igjennem: «Svaret for den ene betyr ikke nødvendigvis noe for en annen. Likevel føler en kjetter seg usigelig lettet om den han skal hjelpe, har en tro hvor liv og død har en sikker plass, samme hvilken tro han har.»

Fr. Candiduus.

PRØVEFORLESNING OM FØRIGE ÅRHUNDRES KATOLISISME I NORGE

I dagene 11. til 13. februar holdt cand. theol. *Nils Bloch-Hoell* sine to prøveforelesninger og sin doktordisputas ved Universitetet, for den teologiske doktorgrad. Doktoravhandlingen behandler Pinsebevegelsen og er blitt til et dyptgående historisk arbeide som leserne muligens kjenner fra anmeldelser i flere av landets aviser. Emnet for hans første prøveforelesning (11. februar) var i flukt med avhandlingen: 2. kapitel av Apostelgjerningene (pinse-underet) i historisk og eksegetisk belysning. Den andre prøveforelesning fant sted onsdag 12. februar og behandlet forholdet mellom Den norske kirke og Den romersk-katolske kirke i tiden 1843—1895.

Bloch-Hoell innledet med å skissere situasjonen før 1843: den gamle strenge lovgivningen som grunnloven ikke hadde forandret noe ved. Tidsperioden 1843—1895 så han i flere avsnitt: den rolige starten da man konsentrerte seg om å organisere sjelesorgen for de katolikker som fantes (1843—1856), en tid som avsluttes med innvielsen av St. Olavs kirke i Christiania på et tidspunkt da det kun fantes tre lutherske menighetskirker i byen. — Tiden 1856—69 ble karakterisert som perioden da man gikk til aksjon: opprettelsen av Nordpolmisjonen i Alta, pastor Lichtlé's prosess i Christiania på grunn av madame Solaas' overgang til katolisismen, menigheten i Bergen som opprettes av pastor Holfeldt-Houen, og pater Stubs definitive hjemreise fra Italia etter årtiers opphold der nede. — Når i 1869 Nordpolmisjonen oppheves og dens leder Mgr. Bernard blir apostolisk prefekt for hele Norge, ringes den tredje periode inn, som ifølge B.-H. kan karakteriseres som en rolig tid. — Året 1887 begynner en ny tid, under senere biskop Fallize's ledelse. Allerede i 1889 startes bladet *St. Olav*, i 1892 opphøyer Rom prefektur til Apostolisk Vikariat, noe som medfører biskoppelig verdighet for Fallize. Som biskop, organisator og polemisk skribent skaffer Fallize kirken en hel annen plass i Norge enn inntil da hadde vært tilfelle. Opphøyelsen til Apostolisk Vikariat karakteriserte B.-H. som avslutningen på den første, vanskelige startperiode; Rom mente at grunnlaget var lagt, på samme måte som i 1953 da også neste periode ble avsluttet i og med at den hittidige Apostoliske Vikar, under dato av 29. juni, ble utnevnt til biskop av Oslo, Episcopus Osloënsis.

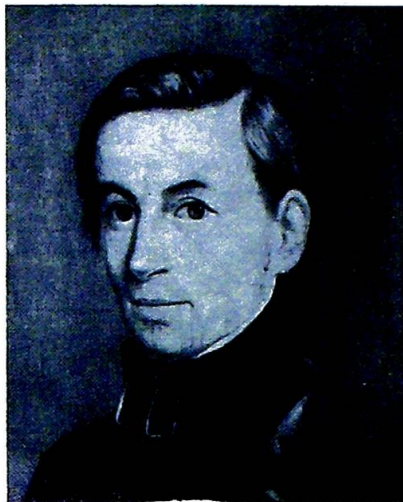
Interessant var det å høre, hvordan B.-H. som ikke-katolikk så og behandlet disse første femti år av Kirkens etterreformatoriske arbeide i Norge. Når redegjørelsen kommer på trykk, noe den sannsynligvis gjør, kan vi anbefale den til interessert lesning. Selvfølgelig kunne emnet også ha vært behandlet på en helt annen måte. Det var forholdet til Den norske kirke, d.v.s. den evangelisk-lutherske Statskirke, som skulle behandles, mens redegjørelsen faktisk behandlet «Den katolske kirke i Norge» i nevnte periode, eller «Den katolske kirke og den norske almenhet». Det hadde vært interessant å få vite, hvorvidt offisielle kretser eller personligheter innen Statskirken sto bak Lichtlé's prosess f. eks., eller hvorvidt flere bestemmelser i Dissenterloven ble til på grunn av eller på tross av forslag fra kirkelige kretser eller personligheter.

Stort sett har B.-H. holdt seg til trykte kilder. Det er vel delvis av den grunn at han anser tidsavsnittene 1856—69 og 1887—95 som mindre rolig enn 1845—56 og 1869—87: fra 1889 har man jo bladet *St. Olav* med ukentlige numre å gå ut fra, noe som unektelig gir ikke så lite av stoff; og i tiden 1856—69 var Nordpolmisjonen og Lichtlé's prosess like unektelig godt stoff for datidens aviser. Mon ikke slutningen er litt forhastet: at det ingen episoder fantes når avisene ikke omtalte noe? Den første Dissenterlov kom 16. juli 1845, og allerede samme høst er f. eks. den katolske oppdragelse for barn i blandede ekteskaper et stridens eple mellom den nye katolske sogneprest i Christiania og stiftsprost Lieungh. Mens Dissenterloven med hensikt hadde unngått å pålegge den katolske presten eller hans trosfeller noen direkte kontakt med eller henvendelse til Statskirkens embetsmenn — idet det som loven påbød, skulle gå over stiftsamtmannen som mellommann — så søker presten i september 1845 å få tingene derhen at foreldre (i blannet ekteskap) skulle underskrive en erklæring i stiftets ministerialbok, hvis de ønsket å gi alle sine barn en katolsk oppdragelse. Det første foreldrepar lar seg overraske og underskriver, men neste par nekter; det må være tilstrekkelig med en bevitnet erklæring, uten personlig fremmøte og uten underskrift i ministerialboken. Det mener i hvert fall den sakfører som blir rådspurt. Når Montz nettopp i disse dager møter stiftsprosten privat, svarer presten at det hele skriver seg fra en feiltagelse hos klokkeren som besørger prostiets kontorarbeide. Men ti dager senere (18. september) tilskrives «herr Ferdinand Unger og hustru Johanna» fremdeles med et langt brev fra prostiet (jvf. hosstående aktstykket), der man enda ikke nøyer seg med de avgitte erklæringer. — I månedene september-oktober s.å. går prostiet likeledes til opphevelser mot at Montz døyte to barn av blannet ekteskap så tidlig som den 3. august. Dissenterloven som ga ham adgang til dette, var visstnok vedtatt men ikke tinglyst enda, hadde presten funnet ut, og følgelig tilskrives stiftsamtmannen i sakens anledning. Saken går til Kirkedepartementet, der man imidlertid mener å kunne regne med «at lignende Misligheder ikke for Eftertiden ville finne Sted» og at av den grunn «det kan unnlades at træffe videre Foranstaltning i omhandlede Henseende». Disse to tilfelle turde være temmelig karakteristiske for «forholdet», og nyanserer i en viss grad B.-H.'s fremstilling av perioden 1843—56.

Når redegjørelsen som B.-H. utarbeidet til sin prøveforelesning først kommer på trykk, vil den senere nok bli benyttet av andre, både som kilde og utgangspunkt. Av den grunn bør kanskje et par detaljer påpekes som i og for seg muligens er av mindre betydning, men som ikke burde forevigtes i den form de ble formulert. Kapellet i Storgaten i Christiania ble åpnet og den første offentlige katolske messe feiret den 9. april 1843, ble det referert. B.-H. følger her antagelig Kjelstrups fremstilling i *Norvegia Catholica* (1942), som igjen bygger på artikler i bladet *St. Olav* for 1893, til tross for at også *Morgenbladet* (1843), som henlegger begivenhetene til 1. påskedag, 16. april, ble referert.

Vi har imidlertid presten Montz' egen beretning — nedskrevet samme 1. påskedag om aftenen — om at åpningen og innvielsen fant sted den 16. april (gjengitt i *St. Olav*, 1943, s. 62). Av den grunn ble også hundreårsjubiléet i 1943 feiret den 16. april, skjønt det opprinnelig var tillyst til den niende. Det ser nok ut til at man i 1843 hadde planlagt det hele for palmesøndag 9. april og den dagen var det også gudstjeneste i kapellet, men med lukkede

dører og kun for menigheten, på samme måte som mange søndager i forveien helt siden høsten 1842. Hvorfor ble så den høytidelige åpning og den første offentlige gudstjeneste utsatt? Den kongelige resolusjon av 6. mars det året ga katolikkene i Christiania tillatelse til å opprette en egen menighet, og menighetens prest skulle for amtmanden legitimere seg for å være «vedbørligen beskikket». Med en legitimasjon fra Studach, den apostoliske vikar i Stockholm, presenterer Montz seg hos stiftsamtmanden; men derfra skjer det henvendelse til Kirkedepartementet, hvorfra igjen til Statsrådsavdelingen i Stockholm for å få fastslått hvorvidt legitimasjon fra Studach var tilstrekkelig. Mon man ventet seg et brev fra selve paven? Positivt svar fra Statsrådsavdelingen mottas i Christiania mandag 10. april, og departementet ekspederer saken videre samme dag. Pastor Montz kunne ennå ikke holde offentlig gudstjeneste så tidlig som 9. april.

Pastor Gottfried Ignatius Montz, den første sogneprest ved St. Olavs kirke i Oslo.

Den apostoliske vikar i Stockholm, Mgr. Studach, droning Josefines personlige hoffkapellan, ble først biskop i 1862 (jvf. bl. a. *St. Olav*, 1953, s. 239). Flere andre enn B.-H. titulerte Studach lenge før 1862 som biskop, men de bør ikke følges av den grunn. — Ved opprettelsen av Nordpolmisjonen (1855) kom Nord-Norge under overhyrden Djunkovsky, senere Bernard (1862—69), men inntil 1855 sorterte hele Norge under Studach, og ikke bare Syd-Norge som det muligens ved en lapsus ble referert. — Den danske konvertitt Muus som på grunn av sin overgang til katolisismen i 1839 måtte forlate Danmark, er sannsynligvis den samme Carl Muus som i september 1844 er på besøk hos Montz i Christiania, fra München, og som da på anmodning fra Montz og Studach er i ferd med å oversette til norsk Goffiné's *Messebog* (jvf. Montz' brev til Studach 2. sept. 1844, og *St. Olav*, 1943, s. 127); Muus nevnes som tidligere luthersk prest og er i München ansatt ved bladet *Sion* for å oversette stoff fra Norden.

J. J. Duin.

Overlæge KARL SØNDERGAARD:
ABORTUS PROVOCATUS I SØKELYSET

En inngående analyse av abortspørsmålets problematik og dets plass i nåtidens kulturkamp.

24 s. hft. kr. 4.65.

Særtrykk av *St. Olav*. — Utgitt (på norsk) på Arne Frost-Hansens Forlag, K.havn.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL
Akersv. 5, Oslo Tlf. 42 37 43

Vi tillater oss å gjengi in extenso det oss noe eien-dommelige brev fra stiftsprost Lieungh som dr. Duin viser til i sin artikkel. Brevet befinner seg i Oslo Kato-lske Bispedømmes arkiv. R e d.

Til

Hr. Ferdinand Unger og hustru Johanna,
Christiania.

«De har i Skrivelse af 15de d. M. «for anden Gang» erklært, at De agter at opdrage «alle Deres Børn», med hvilke Deres Ægteskab allerede er og skulde blive vel-signet, i den romersk katholske Religion. Dette er en Erklæring, som De fra min Side ingenlunde er oppfordret til at afgive, og da det synes, som om De føler Dem besværet med saaledes «anden Gang» at maatte afgive en saadan, da maa jeg dertil bemærke, at formeentlig Ingen uden De selv har forvoldt Dem denne unødige Ube-leiliged (?), thi min Opfordring til Dem af 3die d. M. gaaer kun ud paa at faae den i Lov om Dissenter(e) af 16de Juli d. A. § 5 paabudne Opgave til Ministerialbogen, hvorfor jeg da til samme Tid vilde have anmodet Dem om personlig at afgive den i nævnte Lovs § 8 fordrede Erklæring om Deres anmeldte Barns, og, om De havde flere Børn, da om disses Opdragelse og Forhold til Stats- kirken. — Af Deres Erklæring af 15de d. M. erfarer jeg rigtignok, at De vil have givet Deres tidligere Erklæring af 30te August d. A. i samme Anledning en videre Ud- strækning end det faldt mig ind fornuftigviis at kunde tillægge den, idet De vil have den til at gjælde ogsaa om de Børn, De ikke have. Da jeg imidlertid ikke kan antage, at den ovennævnte Lov § 8, hvorefter Erklæringen skal afgives, handler om andre Børn end dem, som ere til, saa anseer jeg mig ikke heller berettiget til at tilføre Ministerialbogen nogen Erklæring for andre Børn end dem, De have. —

Jeg indseer heller ikke nogen nødvendig, rimelig eller fornuftig Grund til nu at afgive nogen Erklæring for de Børn, De i Fremtiden maatte faae, da det jo dog meget let maatte kunde hænde, at En af Forældrene imidlertid maatte kunne faae et andet Sind og ville fatte en anden Bestemmelse med de senere fødte Børn; en Erklæring med Hensyn til disse nu er saa meget mindre fornøden, som der jo alligevel for hvert Barn maa skee Opgave her- til i Overensstemmelse med bemeldte Lovs § 5, ved hvil- ken Leilighed jo da ogsaa Erklæring og Tilføysel med Hensyn til Barnets Opdragelse bequemest og hensigts- messigst kan skee. — Skal en saadan Erklæring, som den, De ønsker at afgive, være bindende, saa paalægges der Dem jo ogsaa derved en efter min Mening høist betænkelig Tvang; skal den ikke være bindende, saa leder det jo kun til at modsigende Erklæringer ville kunne komme til at finde Sted, i hvilket Tilfælde man jo ikke uden Nødvendighed bør sætte sig. —

Jeg skal sluttelig bemærke, at jeg ikke anseer nogen gyldig Erklæring at være afgiven til Ministerialbogen i Overensstemmelse med oftnævnte Lovs § 8, førend begge Forældre indfinde sig for at undertegne saadan eller førend, om Erklæringen afgives skriftlig, begge egen- hændige Navn-Underskrift er behørig constateret; hvor- for jeg maa have Dem anmodet om, at fornøden Erklæring maa vorde afgivet paa en af de antydede Maader. —

Christiania Stiftsprovsties Contoir 18de Septbr. 1845.

(s.) Lieungh.
constit. Stiftsprovst.

Pilegrimsreiser i 1958

Vor Frues Sekretariat, Bakken 9, Holbæk, organiserer som tidligere kunngjort i St. Olav (nr. 4—1958) tre pilegrimsreiser til Lourdes og en til Rom.

ROM I PÅSKEN. På vårt oppslag står det fra 31. mars, men p.g.a. jernbanevanskeligheter blir det 1.—19. april. Oppholdet i Rom varer 11 dager, i Assisi 3 og i Firenze 2 dager. Reisen koster D.kr. 825, inkludert sovevogn.

DEN 18. MONTFORTANSKE PILEGRIMSREISE TIL LOURDES 19.—31. mai, med 5 dagers opphold i Lourdes. På nedturen opphold i Lisieux og St. Laurent-sur-Sèvres; på hjemturen opphold i Paris. Reisen koster D.kr. 820.

DEN 6. SKANDINAVISKE REISE TIL LOURDES 26. juni—8. juli, med biskopene Mangers og Suhr. Reisen går over Paris, Messe i Den undergjørende medaljes kapell. Oppholdet i Lourdes varer i 9 dager. Reisen koster D.kr. 666 eller mere, etter tog- og hotellklasse. Syke som kan hjelpe seg selv, kan være med på denne reise, og hvis de kan bo på sykehjemmet, koster deres reise D.kr. 587.

DEN 19. MONTFORTANSKE REISE TIL LOURDES 8.—21. september, med deltagelse i den internasjonale Maria-kongress der den pavelige legat er til stede. Oppholdet i Lourdes varer i 8 dager. På hjemturen 2 dagers opphold i Nevers, der den hl. Bernadette hviler. Reisen koster D.kr. 775.

Pilegrimene bes merke seg at avgangssted for alle reisene gjelder København. Prisene er beregnet i danske kroner. De kan betales direkte til Vor Frues Sekretariat ettersom enhver norsk deltager kan kjøpe en sjekk i enhver bank eller ved postkontor med bankfullmakt. I prisene er beregnet togbilletten, kost og losji, drikkepenge, befordring fra og til stasjonen, pilegrimskort, m.m. Drikkevarer ved måltidene og

UTLANDET

VATIKANET

Pavelig legat med jettfly til Lourdes?

Pave Pius XII har oppnevnt patriarken av Venezia, kardinal Angelo Roncalli, som Vatikanets delegat til innvielsen av den underjordiske Pius-X-basilika i Lourdes tirsdag 25. mars. Det forlyder at kardinalen, som tidligere har vært pavelig nuntius i Paris, vil foreta reisen i et jet-fly stillet til disposisjon av det franske flyselskap Air-France.

Amerikansk utmerkelse til Paven.

Pave Pius XII mottok forleden De forente staters ambassadør ved Quirinalet, James David Zellerbach, i en særlig audiens. Ambassadøren overrakte her Paven George Washington Carver Memorial Instituttets gullmedalje, som hvert år tildeles en kjent personlighet som på ekstraordinær måte har innlagt seg fortjenester for menneskehetens vel. Medaljen bærer inskripsjonen: Til Hans Hellighet Pave Pius XII som påskjønnelse for bestrebelsene han har utfoldet for å skape en bedre forbindelse mellom nasjonene og for det menneskelige samfunns vel.

HOS KONGEN

Hs. Høyærv. biskop dr. Mangers, ledsaget av sekretæren pastor I. Hansteen Knudsen, ble tirsdag 11. mars mottatt i audiens av H. M. Kong Olav V.

BISKOPEN AV LOURDES TAKKER

Biskopen av Tarbes og Lourdes, monseigneur P. M. Théas, har i et brev til Hs. Høyærv. biskop Mangers uttrykt sin varmeste takk for den penge-gave han nylig fikk oversendt fra menighetene i Oslo Katolske Bispedømme som bidrag til den nye pilegrimsbasilika i vallfartsbyen. Han ser i gaven et nytt tegn på givernes sterke tilknytning og kjærlighet til Lourdes og dets budskap, og han forsikrer at han vil ta alles anliggender med i sin andakt foran den hellige Grotte.

Mgr. Théas kommer også inn på «Lourdes-søstrenes» kloster på Lunden i Oslo: «Dette dominikanerinnkloster utgjør et lite stykke Lourdes i Norge, og jeg gleder meg over det bånd som på denne måten er knyttet mellom Oslo og Lourdes,» heter det i brevet.

som regel mat inntil Paris er ikke medregnet i prisen. På hjemturen er maten medregnet inntil København.

Reisen ledes av pater J. Mesters, S.M.M. — Trykksak med ytterligere opplysninger fås ved henvendelse til Vor Frues Sekretariat.

«Over alle grenser».

I en artikkel kalt «Over alle grenser» som er viet en artikkel av den franske skandaleforfatteren Peyrefitte trykt i kommunistavisen «Paese-Sera» i Roma, skriver «Osservatore Romano» bl. a. følgende:

«Vi befinner oss ansikt til ansikt med et bredt anlagt angrep på Kirken, særlig retter det sine slag mot Kirkens øverste leder.» Og avisen fortsetter:

«Dette angrep er satt i gang i anledning av valgkampen av et antidemokratisk og antikonstitusjonelt parti som takket være mange demokraters blindhet, får anledning til å spille mester under et falsk foregivende av å forsvare demokratiet og konstitusjonen når det gjelder forbindelsen mellom Kirke og Stat. I denne hensikt har kommunistpartiet engasjert seg med en utlending.»

Osservatore Romano beklager at de offentlige myndigheter ikke har greid å forhindre at injurier av et slikt format har kunnet forekomme igjen, og tilføyer: «Vi vet at det er spørsmål om kompetanse. Den øverste instans i slike utålbare situasjoner er ikke lenger den utøvende makt, men den rettslige. Det tilligger imidlertid den utøvende makt, — kanskje kriminalpolitiet — å varsle angjeldende person om at han er uønsket her, og at han fortjener å utvises.

Det franske Nasjonalteater i pavelig audiens.

I slutten av februar var skuespillerne ved «La Comédie-Française» som på den

tid ga forestillinger i Roma, i audiens hos pave Pius XII. I sin tale til dem sa Paven bl. a.:

«Arvtagere som dere er av en mange hundreårig tradisjon, har dere alt flere ganger gitt det moderne Roma, som på en gang er både så nært og så fjernt fra det Gamle Roma, utsøkte prøver på det den gresk-latinske kultur har frembragt på fransk grunn. Det klassiske teaters kunst, oppstått ved Middelhavets kyster, har gjennom de store franske mestere fått en ny form, mer raffinert og kompleks — «moderne» — for å si det med ett ord. Men denne kunst er likevel forblitt universell, den er uforgjengelig og i stand til under alle himmelstrøk å utfolde seg og minne hvert enkelt menneske om noe det tror det kan overse.

Når dere nå presenterer det franske teaters mesterverker her, så er dere langt fra å tale et fremmed sprog. Det er Roma selv dere åpenbarer, — kjente trekke i denne byens evige ansikt — så enkelt menneskelige, men likevel forklart av et lys som kommer annet steds fra, fra oven...

Vi har det håp at denne kunst som dere gjennom strengt arbeid har gjort så fremragende, alltid vil vise seg verdig det noble mål den setter seg. Ved å få våre dagers mennesker til å stoppe opp litt i sitt halsbrekkende jag, hjelper dere dem til å finne igjen holdepunktene for deres bestemmelse, denne Gud som de iblant påkaller uten å kjenne, og som ikke holder opp å kalle på dem med hele sitt hjertes varme.»

Pavestolen og de internasjonale organisasjoner.

Den pavelige årbok som nettopp er utkommet, angir i år for første gang at Vatikanet er fast representert i følgende ti internasjonale organisasjoner:

Det internasjonale byrå for en fredelig utnyttelse av atomkraften, De Forente Nasjoners flyktningefond, FAO, UNESCO, Det internasjonale Institutt for utjevning av privat rett, Den internasjonale komité for militærmedisin, Den internasjonale komité for paleografi, Den internasjonale komité for kunsthistorie, Den internasjonale kongress for antropologiske og etnologiske vitenskapers permanente råd, Den internasjonale komité for historiske vitenskaper.

AFRIKA

Negrenes borgerlige rettigheter.

I Grahamstown i Sør-Afrika har det vært holdt en rekke studiemøter med emnet «den kristne familie». Erkebiskopen av Durban, mgr. Hurley, uttalte seg på ny i anledning av rasediskrimineringen. Særlig understreket han at det bare finnes ett middel til å sikre stabiliteten og tryggheten for de afrikanske familier, og det er å gi negrene alle borgerlige rettigheter. Det er en samvittighetsplikt for Afrikas hvite beboere å skape det nødvendige grunnlag for et sunt familieliv for alle Afrikas innbyggere. Utskillelsespolitikken med den hvite manns overherredømme er et misbruk som hverken er kristent eller menneskelig.

Erkebiskopen fortsatte med å si at det første som må gjøres er å finne en løsning på husspørsmålet. På det religiøse område må alle bli klar over nødvendigheten av en personlig innsats. Kirken må gjøre alle oppmerksomme på de plikter som oppstår når en nasjon omfatter flere raser.

Den stadig tiltagende industrialisering har forårsaket at negrene er blitt et proletariat som bor i de dårligste strøkene i byene. Og man må si at skillet er blitt enda skarpere på grunn av konversjonene, negrene har forlatt sin tradisjonelle tro, sin gamle kultur og sine forfedres skikker. Derfor er det påkrevet å gi dem et nytt fedreland, først og fremst det de trenger for å eksistere. Bare på et slikt grunnlag kan man gi dem et nytt åndelig liv.

Første kvinnelige kongregasjon.

Vatikanet har offisielt godkjent den kvinnelige afrikanske kongregasjon «Marias religiøse døtre», på landets sprog «Bannabikira», som ble stiftet i 1908 av den apostoliske vikar for Ouganda, mgr. Streicher.

Kongregasjonen tar seg av ungdommens oppdragelse.

Norske Kvinners Katolske Forbund

minner sine medlemmer om messen og felleskommunionen den 25. mars, Maria Bebudelsesdag. Messen fremføres for katolske kvinners samarbeid verden over.
I Oslo er messen i St. Dominikus kirke om kvelden kl. 19.30.

CANADA

Verden trenger ikke bare ingeniører, men også prester!

Prestemangelen er et langt større onde enn mangelen på ingeniører, erklærte kardinal Léger, erkebiskopen av Montreal i en appell han nylig sendte ut til foreldre og lærere i sitt erkebispedømme. Han understreket at aldri før har verden i de grader trengt til prester som nå. Nasjonene oppfordrer de unge til å bli ingeniører fordi teknikken og vitenskapen er blitt verdens herrer, uttalte kardinalen. Ingeniørene gjør en god karriere, men Kirken har alltid lært at de himmelske goder står over de vitenskapelige, og at en kjærlighetsgjerning har større verdi for Gud enn hele universet.

Til slutt sa kardinalen at han mente mangelen på prestekall over den hele verden skyldtes at så mange mennesker fornektet Guds eksistens.

COLOMBIA

Mordere lyses i bann.

Biskopene i Cali, Palmira og Armenia i Colombia har kunngjort ekskommunikasjon av alle som begår mord, eller oppfordrer, gir befaling til og tilbyr betaling for mord. De tre biskoper understreker at episkopatet i landet gjentagne ganger har tatt til orde mot forbrytelser som blir begått mot personer og mot nestens ære og eiendom. Men de fortsatte voldshandlinger har tvunget dem til å ta enda strengere forholdsregler.

DE FORENTE STATER

Katolsk encyklopedi på 150 bind.

Den største fransk-amerikanske transaksjon i forlagsvirksomhetens historie ble bekjentgjort den 13. januar av forlaget Hawthorn Books i New York. Det har skaffet seg retten til å utgi på engelsk den katolske encyklopedi på 150 bind som utgis i Frankrike under redaksjon av bl. a. den berømte skribent Daniel-Rops.

Det første bind av den engelske utgave blir sendt ut i De forente stater og Canada til sommeren, og utgivelsen skal fortsette med to bind om måneden, i seks år. Den engelske hovedtittel blir «The Twentieth Century Encyclopedia of Catholicism.»

DE FORENTE STATER

Mor til ti går i kloster.

Fru Burns heter en enke på 62 år som nå er opptatt i et fransiskanerinne-kloster i De forente stater. Hun er mor til ti barn hvorav de ni også er gått i kloster!

ENGLAND

Til minne om katolske martyrer.

Dronning Elisabeth var til stede ved en velsignelse som den anglikanske erkebiskop av Canterbury nylig ga ved en støtte reist til minne om 17 munkes som døde for sin tro i 1535.

Eiendommelig konsert i Albert Hall!

Den franske sanger-pateren Duval har vært på turné i England og bl. a. opptrått i britisk fjernsyn. Han uttalte at han ville bidra til at den engelske ungdom kommer nærmere Gud. Det er ikke

bare rytmen som trekker dem, mente han, de lytter til budskapet.

Da han opptrådte i Albert Hall i London som rommer 16 000, var salen aldeles fullsatt. På programmet sto en sang som var komponert til ære for Bernadette, og som ble utført med orgelakkompagnement. Den vakte voldsom begeistring, og til slutt sang alle tilhørerne av alle krefter med i refrenget!

FRANKRIKE

Rubens i Aix-en-Provence.

Et maleri som helt siden 1821 har befunnet seg i Madeleine-kirken i Aix-en-Provence, og som man har trodd var av den flamske maler Gaspard de Crayer, er nylig av dr. Burchard i London blitt erklært for en Rubens.

Maleriet viser St. Pauls martyrium, og ble i sin tid forært byen Aix av den franske stat. På grunn av dets størrelse — 7 x 4 m — ble det anbragt i Madeleine-kirken. Konservatoren i byens museum, Malbos, hadde lenge studert på om det ikke kunne være av Rubens, og da dr. Burchard, som er spesialist på Rubens' verker, var på gjennomreise i Aix, benyttet han anledningen til å få det konstatert.

Katolsk prest har fått litteraturpris.

Lyrikerprisen Francis Jammes er i år tildelt en prest, Begarie, for hans diktsamling, «L'absence et les miroirs» (direkte oversatt «Fraværet og spillene»).

Forfatteren er 36 år gammel og har utgitt boken under psevdonymet Georges Saint-Clair.

ITALIA

Presten må være prest — også på fabrikkene.

Erkebiskopen av Genova, den kjente kardinal Siri, sendte i slutten av januar ut et hyrdebrev til arbeiderprestene i sitt bispedømme i anledning av at det er 15 år siden denne virksomhet begynte.

Erkebiskopen nevnte først de spesielle vanskeligheter som disse prester hadde møtt i sitt arbeide, og sa så bl. a.: «Vi har holdt fast ved følgende resonnement: Presten er det han er, også på fabrikkene. Selv der må han gjøre sin gjerning som prest, og intet annet. Han må ikke la seg engasjere i mange forskjellige ting eller bli et partimedlem. Det er bare ved å forbli prest at han er i stand til å henvende seg til alle og bli mot-tatt overalt.»

Erkebiskopen av Genova erklærte også at den erfaring man nå har fått med arbeiderprestene kan bli nyttige retningslinjer for prestenes virke i fremtiden, da det er de som i de avkristnede folkemassers øyne opprettholder den anseelse som er forbundet med presteembedet.

Ordenssøstre studerer flittig.

250 ordenssøstre fra forskjellige ordener og kongregasjoner studerer for tiden ved Det pavelige institutt i Roma. Siden 1954 har kvinnelige ordenspersoner fra hele verden fulgt forelesninger i teologi, filosofi og andre emner ved dette institutt. De er oppdelt i fire sproggrupper, franske, engelske, italienske og spanske. Det forberedes nå forelesninger for en tysktalende gruppe. Søstrene bor i en nylig innviet bolig, Regina Mundi.

SOVJETSAMVELDET

Religionen må vekk!

«Likevel må religionen avskaffes...» Med denne kommentar siterer den sovjetiske litterære «Gazetta» en artikkel om den antireligiøse kamp som er trykt i det russiske tidsskrift «Vitenskap og liv».

Artikkelforfatteren, Ouzkov, spør om det religiøse spørsmål fremdeles er et aktuelt problem i Sovjetsamveldet, og svarer: «Har ikke religionen, i alle fall hos oss, holdt opp å forsvare parasittene og utsugerne, og lærer ikke prestene de troende å arbeide til beste for fedrelandet og freden?»

Det litterære blad skriver så at forfatteren har rett, kirkens tjenere er nå loyale mot Sovjetstaten, men at det også er riktig at religionen i seg selv ikke på noen måte er forandret eller har skiftet innhold. Den religiøse ideologi er og blir anti-vitenskapelig, i selve sitt vesen står den i direkte motsetning til den kommunistiske moral, til den kommunistiske oppfatning av arbeidet.

Det kommunistiske tidsskrifts erklæring er i alle fall utvetydig: «Enhver «sameksistens» mellom den kristne religion og kommunismen kan bare ha som mål helt å avskaffe religionen.»

UNGARN

Kadars etterfølger har sagt fra.

Kadars etterfølger, Ferenc Müennich, har sendt en advarsel til de ungarske katolikker hvor han bekrefter at «regjeringens aksjonslinje ikke er den samme som den biskopene følger.» Og videre, under henvisning til historien, at «Kirkens folk bør sørge for at samarbeidet mellom Kirken og Staten får et solidere grunnlag».

L'Osservatore Romano kommenterer dette ved å minne om at det bare er kort tid siden Kadars håndlangere av alle krefter forsøkte å gi inntrykk av at der hersket skjønn enighet og harmoni mellom Kirke og Stat. En mengde dekorasjoner ble jo strødd ut for å vise hvor loyale katolikkene var, og den kommunistiske presse i flere land understreket

begivenhetene med svære overskrifter.

Nå innrømmes det, tilføyer Osservatore, at det er noe som ikke går, at forbindelsen mellom Kirke og Stat bør bli bedre, og at katolikkene «bør tenke seg om».

VENEZUELA

Etter revolusjonen.

Erkebiskopen av Caracas, mgr. Blanco, har erklært at regimeforandringen i Venezuela er et sant gode for Kirken. Han sa også at tiden var kommet for en moralsk gjenoppbygging. Friheten er nødvendig for at Kirken kan få utviklingsmuligheter.

Det katolske tidsskrift «Religionen» har nå nettopp sendt ut sitt første usensurerte nummer siden november 1954. Det inneholder forslag om at det blir reist et monument til minne om de 300 venezuelere som falt under oppstanden. Tidsskriftet retter en appell

til alle om å samarbeide i fred og fordragelighet på landets gjenreisning.

Alle de arresterte prester med unntagelse av pater Alvarez Flegel, er satt på frifot. Juntaen som nå styrer landet, består av åtte personer, alle kjent som katolikker.

ØST-TYSKLAND

Borgerlig dåp.

Ifølge en meddelelse i den øst-tyske partipresse er hittil 30 barn blitt borgerlig døpt på rådhuset i Weimar. Foreldrene fikk i den anledning overrakt et diplom hvor det heter: «Våre barn er vårt folks håp, vår og blomst. Forfatningen og lovene i Sovjetsonen garanterer våre barns lykke».

Borgerlig konfirmasjon eller «ungdomsinnavelse» har det jo alt lenge vært drevet en intens agitasjon for i Øst-Tyskland.

OSLO

All slags Assurance tegnes

DET NORSKE FORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HEIMDAL

BERGEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

MOLDE

J. ORTEN & CO.

Aut. Installatør — Radio

Tif. 475

Hødenak
MOBIL UTSALG

MOLDE

STORGATENS KOLONIAL A/S

Molde

O. WIIG

Farvehandel Tapeter

Molde — Telefon 127

DRAMMEN

HARALD LYCHE & CO.

Bøker - Papir - Toaletsaker

Sportsartikler - Leketøy

DRAMMEN

OLJE- & VARMEANLEGG

Odmund Larsen

Autorisert rørleggerforretning

Albumsgt. 5, Drammen

Høytrykkssveising med elektrisk og autogen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 4184

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Drammens malerforretning

Tif. 3916 — 3332

Inneh. Asbjørn Gundersen

*Hier
kommer
Fredrikstad*

Brødr. Syversen

BENSIN & OLJE CO.
Fredrikstad Tlf. 5920
Tønsberg > 12371

ALT I GLASS, PORSELEN OG STENTØY

**C. HANSSENS
TRYKKERI OG BOKBINDERI**

Tlf. 3056
Fredrikstad

FREDRIKSTAD BRYGGERI

FREDRIKSTAD

GULLSMED WESSMANN

Fredrikstad

Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri
Salteri - Fryseri 1600 m³ - Kjølelagere

AUGUST HANSEN
Murmester & Entreprenørforretning

Telefon 1359

EDVARDSSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 1220 - Fredrikstad

Sko

BJARNE AARUM
Fredrikstad

KÅRE KRISTIANSEN
Fiskeforretning

Telefon 3190

**FREDRIKSTAD
MEIERI**

**FREDRIKSTAD BYGNINGS-
ARTIKKELFORRETNING**

Byggevarer - Jernvarer
Malerverer
Centralbord 5945

HELENE ANDRESEN
KJØTT- OG PØLSEVARER
Glemmengt. 3, 4, 5.
Tlf. 2131

ALF SVENDSEN
Alt i kolonial

Tlf. 2167
Farmannsgt. 1-3

ALFR. GRØNNEBERG
Urmaker & Optiker

Fredrikstad

KNUT CHRISTIANSEN
Spesialforetning i
Radio og Båndopptakere
Farmannsgt. 1-3 - Tlf. 6464

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå
Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Tlf. 6238 - 2285

BRYNILDSENS FABRIKKER

Drops og Mineralvann

S. Larsen & Co.

Møbelforretning

Nygårdsgaten - Fredrikstad
Telefon 2265

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autøgensveisning -
Stanseartikler.

CHR. HANNESTAD
Handelsgartnerier - Fredrikstad
Vi leverer til blomsterforretninger landet over
Spør etter Hannestads blomster hos Deres leverandør neste gang

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

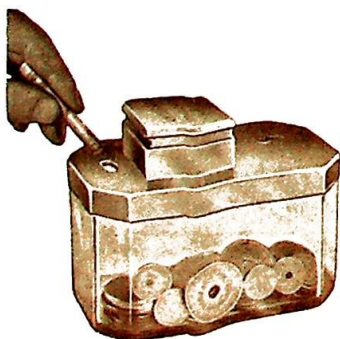

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adressesl

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Det fornemme
porselen
i flortynn
utførelse

FORM 2000

fra

Rosenhal

Merket som garanterer
kvaliteten.

Bli samlekunde!

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

RADIO

Godt utvalg
i apparater og rør

H. GUSTAFSON A/S

Akersveien 19 Tlf. 42 50 17

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**